

نشانه های شیعه در کلام امام سجاد(ع)

امام سجاد علیه السلام شبی در محراب به نماز شب ایستاده بود که شیطان به صورت مار بزرگی در نظرش جلوه کرد تا توجه او را از عبادتش سلب کند. اما امام به او هیچ توجهی نفرمود. شیطان انگشت پای امام را گزید، اما امام همچنان به نمازش ادامه داد. پس از نماز، صدایی را شنید که سه بار می گفت: «انت زین العابدین».

امام سجاد علیه السلام شبی در محراب به نماز شب ایستاده بود که شیطان به صورت مار بزرگی در نظرش جلوه کرد تا توجه او را از عبادتش سلب کند. اما امام به او هیچ توجهی نفرمود. شیطان انگشت پای امام را گزید، اما امام همچنان به نمازش ادامه داد. پس از نماز، صدایی را شنید که سه بار می گفت: «انت زین العابدین».

نشانه های شیعه در کلام امام سجاد(ع)

به گزارش خبرنگار جی پلاس، امام علی بن الحسین علیهما السلام در پنجم شعبان سال 38 قمری در مدینه به دنیا آمد. پدرش امام حسین علیه السلام به سبب علاقه فراوانی که به پدر بزرگوارشان، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام داشتند، این مولود مبارک را «علی» نام نهادند. مادر بزرگوارشان شهربانو، دختر آخرین پادشاه ساسانی است که پس از ولادت فرزندش با فاصله ای بسیار اندک جهان را بدرود گفت. حضرت زین العابدین در دو سال پایانی دوران حکومت جدّشان، حضرت علی علیه السلام به دنیا آمدند. و همچنین در حدود ده سال از امامت عمویش حضرت مجتبی علیه السلام و ده سال هم از دوران امامت پدر بزرگوارشان را درک کردند که این امر سبب شد سه امام راستین به پرورش و تربیت او همت گمارند و دنیایی از فضایل اخلاقی و قداست ها پیروانند و این موقعیتی بود که برای کمتر پیشوایی واقع می شد.

سجّاد

امام باقر علیه السلام می فرمایند: پدرم علی بن الحسین علیهما السلام هرگز نعمتی از خدا را یاد نمی کردند مگر آن که برای شکر آن نعمت، خدا را سجده می کردند، ... و نیز هرگاه حق تعالی شری را از ایشان دفع می کرد که از آن بیم داشتند یا مکر مکر کننده ای از ایشان دور می شد، سجده می کردند و همچنین بعد از فارغ شدن از نماز واجب یا اصلاح میان دو کس برای شکر این توفیق سجده می کردند و در جمیع مواضع، سجود آن حضرت به چشم می خورد و به این سبب آن حضرت را «سجّاد» می گفتند.

زینت پرستندگان

امام سجاد علیه السلام در امر عبادت و مناجات با حضرت حق از همگان پیشی گرفته بود، چندان که مورد سوال و حتی اعتراض خاندان و یاران خویش قرار می گرفت.

امام علیه السلام در هنگام ادای فریضه نماز، چنان خوف خدا سراسر وجودش را فرا می گرفت که تمام اعضای بدنش می لرزید و چون وارد نماز می شد چنان خشک و بی حرکت می ایستاد که جز آنچه باد از لباسشان تکان می داد دیگر حرکتی از او مشاهده نمی شد. امام باقر علیه السلام عبادت پدرشان را چنین توصیف می کنند: «پدرم در نماز قیامی داشتند چون قیام بنده ای ذلیل در پیشگاه سلطانی با شکوه و با هیبت، و نماز او چنان می نمود که نماز وداع است و گویی برای همیشه با آن خداحافظی می کند».

صدقات پنهانی

بسیاری از خانواده های محروم و نیازمند مدینه، شبانگاه از لطف و بخشش مردی ناشناس بهره مند می شدند که هرگز او را نشناختند مگر زمانی که علی بن الحسین علیه السلام در گذشت. پس از آن بود که آن مرد ناشناس دیگر به سراغ آنان نیامد و دانستند آن امدادگر ناشناس، حضرت زین العابدین علیه السلام است.

زُهری یکی از معاصران امام علیه السلام می گوید: «شبی سرد و بارانی، علی بن الحسین علیه السلام را دیدم که آرد و هیزم بر پشت داشت و آن را برای فقیران می برد. گفتم: ای پسر رسول خدا، این چیست؟ حضرت فرمودند: سفری در پیش دارم و توشه آن را آماده کرده ام تا در جای امنی بگذارم. به امام گفتم: اجازه دهید من آن بار را حمل کنم؛ چراکه شأن شما بالاتر از این است، حضرت قبول نکردند و سپس فرمودند: من شأن خود را از حمل باری که در سفر از هلاک شدن نجاتم دهد و ورودم به مقصد را نیکو گرداند، برتر نمی دانم».

نشانه های شیعه

امام سجاد علیه السلام در ضمن فرمایشاتی نشانه های شیعه بودن را این گونه بیان می فرمایند: «شیعیان ما، با آثار عبادت و نیز سادگی و بی آلایشی در زندگی شناخته می شوند. در چهره های آنان آثار عبادت نمایان است... هنگامی که همه ساکت و خاموشند، آنان در تقدیس و تسبیح خدایند و آنگاه که همه خوابند، آنها به نماز و نیایش پروردگار می پردازند و آن وقت که دیگران در سرور و خوشی های زودگذر غرق می شوند، آنان در فکر اندیشه های درخشان و اصیل انسانی به سر می برند».

عفو و گذشت

روزی امام سجاد علیه السلام از منزل خارج شد. مردی به او رسید و ناگهان شروع به ناسزا گفتن به امام کرد. همراهان امام خواستند، جوابش را بگویند، ولی آن حضرت فرمود: «رهايش كنيد». سپس رو به آن مرد کرد و فرمود: «آيا حاجتي داري تا به تو كمك كنيم؟» آن مرد شرمند شد و اظهار پشیمانی کرد و سرش را پایین انداخت. آن گاه امام دستور داد هزار درهم به او بدهند. آن مرد در حالی که برمی گشت، می گفت: «گواهی می دهم که تو از فرزندان پیامبر صلی الله علیه و آله هستی».

مناجات در کنار کعبه

أصمعی یکی از اصحاب امام سجاد (ع) می گوید: «در شبی مهتابی اطراف خانه خدا طواف می کردم. صدای زیبا و غم انگیزی گوش مرا نوازش داد. به دنبال صاحب صدا رفتم تا این که جوانی را دیدم که دست در پرده خانه کعبه افکنده و چنین مناجات می کند: ای پروردگار من، چشم های بندگان در خواب فرو رفته و ستارگان آسمان یکی پس از دیگری سر به افق مغرب گذاشته و از دیده ها پنهان شده و تو خداوند زنده و قیومی هستی که هرگز خواب تو را فرا نمی گیرد. در این دل شب پادشاهان در قصرهای خود را بسته و نگهبان گمارده اند و تنها دری که برای نیازمندان گشوده است در خانه توست و من اکنون، با تهی دستی به درگاه تو امید بسته ام...». اصمعی گوید: «آن قدر این جوان مناجات کرد که بی هوش شد و به روی زمین افتاد. چون نزدیک او رفتم و به دقت به صورتش خیره شدم، متوجه شدم او زین العابدین امام سجاد است».

پادشاهی عبدالملک

دوران امامت امام سجاد علیه السلام بیشتر مصادف با دوره خلافت عبدالملک بن مروان بوده است. عبدالملک نخستین کسی بود که به صورت رسمی از فریضه امر به معروف و نهی از منکر جلوگیری کرد. او پس از کشتن عبدالله زبیر در یک سخنرانی عمومی گفت: هر کس مرا به تقوا دعوت کند، او را گردن می زنم! و بدین وسیله مردم را به خفقانی عمیق دعوت کرد. او برای اختناق بیشتر به قتل و غارت مردم می پرداخت امام سجاد علیه السلام در عصر حکومت عبدالملک در تنگنای فشارهای امنیتی، دوران سختی را می گذراندند.

احیای نهضت عاشورا

از سیاست های ثابت و همیشگی اهل بیت علیهما السلام بعد از شهادت سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام احیای نهضت عاشورا بود؛ زیرا نهضت عاشورا تابلوی زیبا و پرافتخار غیرت دینی و شجاعت و ظلم ستیزی و عدالت خواهی است و امامان معصوم با احیای آن می خواستند این ارزش ها را در جوامع مسلمان زنده نگه دارند. در این باره امام سجاد علیه السلام نقش بسزایی داشتند؛ چراکه در مدت 35 سال حیات پربرکتشان بعد از واقعه عاشورا، به روش های مختلف نهضت عاشورای حسینی را در جامعه زنده می کردند که خود مبارزه شدیدی علیه دستگاه حاکم به شمار می رفت. برخی اقدامات امام سجاد علیه السلام در این باره عبارت است از:

1. گریه مداوم بر سیدالشهدا علیه السلام؛

2. یادآوری وقایع عاشورا؛

3. توصیه حضرت به زیارت امام حسین علیه السلام؛

4. سجده بر تربت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام و سفارش بدان.

افشای چهره امویان

واقعه کربلا از چهره پلید امویان پرده برداشت. اهل بیت علیهم السلام و در رأس آنان امام زین العابدین علیه السلام به عنوان پیام رسانان عاشورا نقش زیادی در شناساندن چهره پلید امویان به جامعه اسلامی داشتند. خطبه های امام سجاد علیه السلام در کوفه و شام و مدینه و مبارزات پی گیر آن حضرت در دوران حیاتشان بیشترین اثر را در این زمینه

با توجه به جوّ خفقانی که از سوی دستگاه اموی در جامعه به وجود آمده بود، امام سجّاد علیه السلام نمی توانست اقدام صریحی علیه نظام کند، ولی از آن جا که امام هم باید مردم جامعه را هدایت و ارشاد کند و جلوی تحریفات اسلام را بگیرد، در عرصه دعا وارد مبارزه شد. دعاهای امام در عین این که حرکتی اخلاقی بود مبارزه ای آرام ولی ریشه کن کننده با دشمن به شمار می رفت. بنابراین مجموعه گران سنگ صحیفه سجّادیه - که در حقیقت دوره کاملی از معارف توحیدی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی است - از امام بر جای ماند و چراغ هدایتی برای انسان ها و نسل های آینده شد. هم چنین رساله ای در حقوق و مواعظ و سخنانی در تفسیر قرآن از ایشان به یادگار مانده است.

پناهگاه اهل مدینه

در ماجرای واقعه حرّه که شامیان به مدینه هجوم بردند بسیاری از خانواده ها، همسر و فرزندان خود را به خانه امام سجاد علیه السلام فرستادند و از آن حضرت پناه خواستند و در پناه آن حضرت تا پایان اشغال مدینه به دست سپاه شام، در امنیت و سلامت به سر می بردند و از تعرّض شامیان در امان بودند. در برخی از منابع آمده است که زمانی که سپاه یزید قصد مدینه کرد تا جان و مال و ناموس اهل مدینه را مورد تعرض قرار دهد، علی بن الحسین علیهما السلام چهارصد تن را در میان خانه خود پناه داد و تا زمان برگشت سپاه و خروج آنها از مدینه از این چهارصد نفر پذیرایی می کرد. انگیزه های قتل امام

دستگاه اموی با گذشت زمان به شیوه های مبارزاتی امام سجاد علیه السلام پی برد و دریافت که ادامه حیات امام با شرایط و اوضاع زمامداری آنها نمی سازد لذا تصمیم به قتل حضرت گرفتند. به طور کلی می توان چهار عامل مهم را انگیزه دستگاه حاکم از قتل امام برشمرد:

1. وسعت نفوذ امام. در طول 35 سال بعد از واقعه کربلا، امام از طریق دعاها و نشر معارف اسلامی به تدریج توانستند یارانیشان را منسجم کنند و آگاهی های لازم را به آنها بدهند که این خطر بزرگی برای دشمن به حساب می آمد.
2. بغض و حسادت. عبدالملک، هشام و ولید و حتی جمعی از بزرگان بنی امیه به امام سجاد علیه السلام حسادت می ورزیدند؛ چرا که مردم از روی فهم و درایت به امام عرض ارادت می کردند.
3. افشاگری. امام سجاد علیه السلام در فرصت های بسیار و از داستان شهادت پدر و اسارت و مظلومیت خود و خاندانشان سخن ها می گفتند که این خود نوعی افشاگری رسمی علیه ظلم بنی امیه بود.
4. ترس از قیام. دستگاه خلافت تصوّر می کرد که اگر امام عثمی بلند کند به خاطر محبوبیت و نفوذ معنوی آن حضرت حتی کسانی که دوست اهل بیت هم نیستند زیر آن پرچم جمع می شوند و قیامی بزرگ علیه حکومت آنان به وجود خواهد آمد.

شهادت

حضرت سید الساجدین پس از گذراندن یک عمر پربرکت که در یکی از حساس ترین دوره های تاریخ اسلام واقع شد از ویژگی های مهمی در بین مردم برخوردار شده بود؛ چراکه فضایل و مکارم اخلاقی آن حضرت در هر مجلس و محفلی بیان می شد و در یک کلام امام در دل ها و عواطف مردم جا گرفته بود. این وضع بر امویان دشوار بود و آنها را می رنجاند و از همه کس بیشتر ولید بن عبدالملک کینه امام را در دل داشت. او بارها می گفت: «من تا وقتی که علی بن الحسین در دنیا باشد راحت نیستم». این بود که وقتی زمام سلطنت به دستش افتاد، تصمیم گرفت امام را مسموم کند. لذا زهر کشنده ای برای کارگزارش در مدینه فرستاد و به او دستور داد تا این زهر را به امام بخوراند و آن نانجیب نیز دستور ولید را عملی کرد. زهر در بدن نازنین امام کارگر شد و بدین وسیله حضرت در سن 57 سالگی در مدینه طیبه به شهادت رسید. تشییع پیکر امام

پیکر پاک امام سجاد علیه السلام را در شهر مدینه تشییع کردند. در آن شهر از پیکر امام تشییع بی نظیری صورت گرفت؛ زیرا توده های مردم از مناطق مختلف بر جنازه حضرت حاضر شدند و همگی پریشان و گریان و دل شکسته جنازه مطهر حضرت را بر دوش می بردند. مردم در هاله ای از اشک با امام وداع می کردند. بدن مطهر حضرت سجاد علیه السلام را به قبرستان بقیع بردند و در قبری که در کنار قبر عمویش امام حسن مجتبی علیه السلام آماده ساخته بودند

به خاک سپردند.
امام از منظر علمای اهل تسنن

دَهَبی یکی از بزرگان اهل سنت درباره امام سجاد می نویسد: «برای ایشان جلالت عجیبی بود و ایشان به سبب شرافت و سیادت و قدرتش و هم چنین به دلیل علم و اهلیت و کمال عقلش هر آینه برای امامت شایسته است».

جاحظ که یکی از دانشمندان بنام اهل تسنن است نیز می گوید: «مردم با همه اختلاف مذاهبشان در مورد ایشان دارای وحدت نظر بودند و هیچ کس در تدبیر او تردید نداشت و احدی در تقدیم او بر دیگران در همه زمینه ها شک نداشت». و مهم تر از همه شافعی که خود یکی از پیشوایان چهارگانه اهل تسنن است می گوید: «همانا علی بن الحسین فقیه ترین اهل بیت است». شاگردان مکتب امام علیه السلام

حضرت سجاد علیه السلام در مدت 35 سال امامت خود، افراد زیادی را تربیت کردند و برای تداوم مکتب اسلام ناب محمدی(ص)، توانستند آنان را از هر جهت آماده کنند که از آن جمله ثابت بن دینار و معروف به ابوحمزه ثمالی است که به تعبیر امام رضا علیه السلام همچون مسلمان در عصر خویش بود و هم چنین می توان به ابُوخالد کابلی، یحیی بن اُم الطویل سَعید بن جَبْرِ - که از نظر مقام علمی جایگاه رفیعی داشت - اشاره کرد. این افراد جملگی از ممتازترین اصحاب و یاران امام سجاد علیه السلام بودند که همچون ستاره های درخشانی در آسمان علم و معرفت درخشیدند و پرتو افشانی کردند. سخنان کوتاه از امام سجاد علیه السلام

سه چیز نجات بخش مؤمن است: این که زبانش را از غیبت مردم باز دارد، خود را به چیزی مشغول کند که در دنیا و آخرت او را سود دهد و بر گناهان، بسیار گریه کند.

نگاه محبت آمیز مؤمن به صورت برادر ایمانی خود، عبادت است.

نشان معرفت (خداشناسی) و کمال دین مسلمان، ترک سخنان بیهوده، کم تر جدل کردن، و بردباری و خوش خویی است.

مبادا به گناهی که می کنی شادمان شوی که شادمانی به گناه، بدتر از ارتکاب آن است.

در شگفتم از آن کسی که از طعام از ترس زیان آن می پرهیزد، اما از گناه به سبب زشتی آن نمی پرهیزد.

همه خیر در این است که انسان خود را (از آلودگی ها) نگه دارد.

شرافت در فروتنی، و عزت در پرهیزگاری، و بی نیازی در قناعت است.

اگر مردم بدانند که در طلب علم چه فوایدی است، آن را می طلبند، اگر چه با ریختن خون دل و فرو رفتن در گرداب ها باشد.

هر کس خود را گرمی داند، دنیا نزد او خوار است.